

Ylpeys

Wikipedian mukaan;

ylpeys on yksi ihmisen tunteista. Ylpeä henkilö voi tuntea onnellista tyytyväisyyttä esimerkiksi omia suorituksiaan ja ominaisuuksiaan kohtaan. Ylpeys on läheisesti yhteydessä Hybris –käsitteeseen (liioiteltu itsevarmuus). Ylpeys voi siis tarkoittaa myös korostunutta itsetietoisuutta, kopeutta, korskeutta tai pöyhkeyttä. Ylpeä henkilö voi siis olla ollakseen, muunlainen, kuin hän oikeasti onkaan.

Ihminen voi olla ylpeä sekä oikealla että väärällä tavalla. Jos Jumalan lapsi ei ole ylpeä (onnellisen tyytyväinen) lapseudestaan vaan piilottaa sen (häpeää sitä), jotain on vielä jumalasuhteessa kehittymättä. Väärä ylpeys (ylimielisyys), kuten muutkin synnit, saavat sisältönsä vasta vertailtaessa niitä Jumalan luomiin oikeisiin ja hyviin asioihin.

1. Piet. 5:5. *Samoin te, jotka olette nuorempia, tyytykää asemaanne vanhimpien alaisina. Ja te kaikki: pukeutukaa keskinäiseen nöyryyteen, sillä Jumala on ylpeitä (ylimielinen) vastaan, mutta nöyrylle hän antaa armon.*

Mark. 7:21-23. *Juuri ihmisen sisältä, sydäimestä, lähtevät pahat ajatukset, ja niiden mukana siveettömyys, varkaudet, murhat, aviorikokset, ahneus, häijyys, vilppi, irstaus, pahansuopuus, herjaus, ylpeys (ylimielisyys) ja uhmamieli. Kaikki tämä paha tulee ihmisen sisältä ja saastuttaa hänet.*

Ylpeyden syntyäkään ei ole alun perin ollut olemassa. Sekin alkoi taivaasta, kun yksi johtavista ja kauneimmista enkeleistä, lankesi väärään ylpeyteen. Hän ei ollut enää onnellinen asemastaan ylienkelinä, vaan halusi olla Jumalan vertainen. Väärä ylpeys ei ole edes epäsuorasti Jumalan luomaa tai vaikuttamaa. Jos olisi, Hän ei voisi asettaa luotuja vastuuseen synnistään.

Jes. 14:12-14. (Tämä Babylonian kuningasta koskeva kohta on tulkittu myös Saatanaa koskevaksi.) *Voi, sinä putosit taivaalta, sinä Kointähti, sarastuksen poika! Alas maahan sinut survaistiin, sinä kansojen kukistaja." Etkö juuri sinä sydämessäsi sanonut: "Minä tahdon nousta taivaisiin! Minä pystytän valtaistuimeni Jumalan tähtiä korkeammalle, minä tahdon istua jumalten vuorella kaukana pohjoisessa, minä nousen pilviä ylemmäksi, olen korottava itseni Korkeimman vertaiseksi."*

1. Tim. 3:6. ... *jotta hän (seurakunnan kaitsija) ei ylpistyisi eikä joutuisi tuomittavaksi Paholaisen kanssa.*

Saatana sai ihmisen syyllistymään samaan ylpeyden syntiin, eli tekemään itsensä Jumalan vertaiseksi.

1. Moos. 3:1-6. *Käärme oli kavalin kaikista eläimistä, jotka Herra Jumala oli luonut. Se sanoi naiselle: "Onko Jumala todella sanonut: 'Te ette saa syödä mistään puutarhan puusta'?" Nainen vastasi käärmeelle: "Kyllä me saamme syödä puutarhan puiden hedelmiä. Vain siitä puusta, joka on keskellä paratiisia, Jumala on sanonut: 'Älkää syökö sen hedelmiä, älkää edes koskeko niihin, ettette kuolisi.'" Silloin käärme sanoi naiselle: "Ei, ette te kuole. Mutta Jumala tietää, että niin pian kuin te syötte siitä, teidän silmänne avautuvat ja teistä tulee Jumalan kaltaisia, niin että tiedätte kaiken, sekä hyvän että pahan." Nainen näki nyt, että puun hedelmät olivat hyviä syödä ja että se oli kaunis katsella ja houkutteleva, koska se antoi ymmärrystä. Hän otti siitä hedelmän ja söi ja antoi myös miehelleen, joka oli hänen kanssaan, ja mieskin söi.*

Taipumus ylpeyden syntiinkin on periytynyt kaikille ensimmäisten ihmisten jälkeläisille, myös meille. Tämän vuoksi Jeesus sikisi Pyhästä Hengestä, niin kuin uskontunnustuksessa sanotaan, joten Hän oli myös tässä mielessä synnitön ja kykeni kaikessa kuuliaisuuteen.

Room. 5:12-19. *Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman. Näin on kuolema saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä. ... Yhden ainoan ihmisen rikkomus on tosin tuottanut kaikille kuoleman, mutta vielä paljon runsaammin ovat Jumalan armo ja hänen lahjansa tulleet yhden ainoan ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, ansiosta kaikkien osaksi. Tätä lahjaa ei voi edes verrata yhden ihmisen synnin seurauksiin, sillä yhden ihmisen teon seurauksena oli kadtustuomio, mutta Jumalan armosta kaikkien rikkomusten seuraukseksi tulikin vapauttava tuomio. Yhden ihmisen rikkomus aiheutti sen, että kuolema pääsi hallitsemaan tämän yhden vuoksi. Paljon ennemmin tulevat ne, jotka saavat omakseen vanhurskauden ylenpalttisen armon ja lahjan, elämään ja hallitsemaan yhden ainoan ansiosta, Jeesuksen Kristuksen. Niin kuin siis yhden ainoan rikkomus tuotti kaikille ihmisille kadtustuomion, niin riittää yhden ainoan vanhurskas teko antamaan kaikille*

ihmisille vanhurskauden ja elämän. Niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuus teki kaikista syntisiä, niin yhden kuuliaisuus tekee kaikista vanhurskaita.

Ps. 51:7. Syntinen olin jo syntyessäni, synnin alaiseksi olen siinnyt äitini kohtuun.

Ihmisen lankeaminen syntiin ei tullut Jumalalle yllätyksenä. Jumala tiesi ennalta lopputuloksen - silti Hän loi ihmisen. Jumalalla oli ratkaisu ihmisen väärään ylpeyteenkin valmiina jo ennen syntiinlankeemusta – tämä ratkaisu on Jeesus Kristus. Jo ennen ihmisen luomista, Jumalan Poika tiesi, että Hänen tiensä ihmisenä tulisi viemään ristille.

Joh. 3:16-18. Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. "Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita, mutta se, joka ei usko, on jo tuomittu, koska hän ei uskonut Jumalan ainoaan Poikaan.

Enkelien synnistä ei ole paluutietä. Heidän syntinsä oli ensi hetkestä lähtien avointa kapinaa Jumalaa vastaan.

Ihminen sitä vastoin voi kääntyä syntitietään ellei hän paudu täysin.

Matt. 25:41. "Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: 'Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen.

Jaak. 5:20. niin tietäkää tämä: joka palauttaa syntisen harhatieltä, pelastaa hänet kuolemasta ja peittää paljotkin synnit.

Iso Raamatun tietosanakirja kertoo synnistä mm. seuraavasti;

Synti on aivan muuta kuin inhimillinen heikkous, joka voidaan selittää psykologisesti ja joka voidaan voittaa valistuksen ja hyvän tahdon avulla. Synti on turmellut ihmisen jumalasuhteen; ihmisessä oleva Jumalan kuva on pilalla. Syntikysymyksessä kaikki ovat asianosaisia. Kaikki ovat sekaantuneet luomakunnan kapinaan Luojaa vastaan. Kaikki ovat tehneet syntiä. Sen vuoksi langennut ihminen on sokaistunut ja kyvytön saavuttamaan todellista tietoa synnistä. Vain Jumalan Hengen ja Jumalan Sanan kautta ihmisen silmät voivat avautua. Raamatusta emme tapaa syntisen käsitystä pahasta, vaan Jumalan ajatukset synnistä. Kaksi aihetta muodostaa itse asiassa koko Raamatun sanoman, nimittäin sen oppi synnistä ja sen synnistä pelastumista koskeva julistus. Kaiken sen perusta, mitä Uusi Testamentti sanoo synnistä, löytyy Vanhasta Testamentista. Synti ei ole alemmanasteista hyvyttä tai hyvyyden puutetta, vaan synti on jotain aktiivisesti pahaa ja turmiollista. Synnillä ei ole iankaikkista tai itsenäistä olemassaoloa. Synti on asiantilaa, jota ei edes pitäisi olla olemassa. Synti ei myöskään ole uusi kyky tai uusi asia, jonka ihminen olisi omaksunut. Synti on luomakunnassa vaikuttava häiriötila joka alkoi ihmisen jouduttua pois oikeasta jumalasuhteesta. Hyvä on olemassa riippumatta siitä, onko pahaa vai ei. Pahan suhteen asianlaita on aivan toinen. Paha syntyy hyvän vastakohtana. Synti voidaan ymmärtää vain siten, että käytetään vertauskohtana jotain hyvää. Golgatan tapahtumien jälkeen kenenkään ei tarvitse olla epä tietoinen siitä, mikä on synnin todellinen olemus. Synti ei ole ainoastaan kylmäkiskoisuutta ja välinpitämättömyyttä Luojaa kohtaan vaan se on vihollisuutta Häntä vastaan, vihollisuutta joka menee niinkin pitkälle, että pyrkii raivaamaan Jumalan tieltään. Jumala on pitkämielinen syntistä kohtaan. (Jeesuksen vertauksessa, Matt. 13:24-30, Jumalan lapsia verrataan vehnään.) Vehnän vuoksi lustekin (valevehnä) on jätettävä pellolle kasvamaan elonaikaan saakka. Pahan on saatava elää yhdessä hyvän kanssa kunnes sekä hyvä että paha kypsyvät ja saavuttavat täyden mittansa. Niin kauan kun on pelastuksen päivä ja kääntymyksen aika kestää, Jumala on pitkämielinen syntiä kohtaan. Mutta kun armon aika päättyy, on synnin historia lopussa.

Koskeeko ylpeyden synti jokaista? 1. Joh. 1:8 antaa vastauksen; " *Jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme.*"

1. Joh. 1:8-2:2. Jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme eikä totuus ole meissä. Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. Jos väitämme, ettemme ole syntiä tehneet, teemme hänestä valehtelijan eikä hänen sanansa ole meissä. Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman.

Synti lähtee ihmisen omasta sydäimestä (vanha luonto). Ihminen itse voi kyllä syntielämänsä hillitä mutta hän ei voi sitä korjata. Ilman Kristusta ihminen joutuu menemään Jumalan eteen vain oman itsensä kanssa.

Kun ihminen ottaa vastaan Jumalan armon, silloin ihmisen ei tarvitse enää mennä yksin Pyhän Jumalan eteen vaan hänellä on Kristus suojanaan. Sovintoveren suojassa ihminen uskaltaa myös antaa Pyhälle Hengelle luvan näyttää itselle itsessä olevat todelliset synnit ja luopua väärästä ylpeydestä. Mutta ihmisellä on pelastuttuaankin oma vanha luontonsa edelleen mukanaan. Siksi ihminen voi, etäännyttäen tarpeeksi kauas Kristuksen sanasta, kadottaa jumalan armon.

Jeesus Kristus on ainoa ratkaisu syntiin. Kristuksessa pysyminen ei kuitenkaan tapahdu ilman kilvoitusta *Ajatelkaa tekin ... itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä ja elätte Jumalalle Kristuksessa Jeesuksessa. Synti ei siis saa hallita teidän kuolevaista ruumistanne, niin että noudatatte sen himoja* (Room. 6:10-12).

Kilvoittelu (oman elämän valvominen) on sitä että pyrkii pitämään Jeesuksen Kristuksen mukanaan jokapäiväisessä elämässään, lukee säännöllisesti Jumalan sanaa, viettää rukouksessa aikaa Herran Jeesuksen Kristuksen kanssa ja tunnustaa aina synniksi sen, millä havaitsee rikkoneensa lähimmäistä ja Jumalan sanaa vastaan. Tällöin annamme Jumalan Pyhälle Hengelle hyvät mahdollisuudet pitää meidät erossa synnistä.

Room. 6:2-4 ja 10-12. Kun kerran olemme kuolleet pois synnistä (Kristuksen kuolemaan yhdistettyinä), kuinka voisimme edelleen elää siinä? Tiedättehän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista.

Kun Kristus kuoli, hän kertakaikkisesti kuoli eroon synnistä. Kun hän nyt elää, hän elää Jumalalle. Ajatelkaa tekin samoin itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä ja elätte Jumalalle Kristuksessa Jeesuksessa. Synti ei siis saa hallita teidän kuolevaista ruumistanne, niin että noudatatte sen himoja.

Toinen saa ylpeyden syntinsäkin anteeksi ja toinen ei saa. Mikä erottaa nämä kaksi toisistaan? Erottava tekijä on Jeesus Kristus. Ellemme halua Jeesusta Kristusta sydämemme herraksi jo tämän maallisen vaelluksemme aikana, ei Herra tunnusta meitä, kun hän tulee noutamaan omiaan kotiin.

Matt. 24:40-42. Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa viljaa: toinen otetaan, toinen jätetään. "Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee.

Miten sitten pitäisi suhtautua ns. syntilistöihin? "Älä koske, älä tartu, älä maista." Kerrotaan, että kun tanskalaiset kristityt naiset aikoinaan näkivät voimakkaasti meikatut amerikkalaiset sisarensa, he hämmästyivät niin paljon, että heiltä tipahtivat sikarit suusta. Virhe tehdään siinä, että oman listan noudattamista vaaditaan muiltakin. Syntilistöjen teko on varma tie päätyä itse fariseukseksi. Siitä, minkä Raamattu kertoo synniksi, tulee kuitenkin pitää kiinni. Vaikka kristitty onkin Kristuksessa vapautettu synnin vallasta, tulee hänen ottaa syntilistöä noudattava lähimmäinen huomioon. Kristitty ei saa omalla sallivalla mutta ei myöskään tiukalla käyttäytymisellään johtaa toista kristittyä lankeamaan Kristus-uskossaan tekoihin (lain alle) vaan kasvamaan Kristuksessa. Raamatun mukaan; "jos joku pitää jotakin epäpuhtaana, hänelle se on epäpuhdasta". Ja; "Sinun on hyvä ... välttää muutakin, mikä loukkaa veljeäsi." (Room. 14:13-23)

Gal. 5:13. *Teidät on kutsuttu vapauteen, veljet. Mutta älkää tämän vapauden varjolla päästäkö itsestä luontoanne valloilleen, vaan rakastakaa ja palvelkaa toisianne.*

Syntilistöjen tekemistä voisi verrata sikalaan. Se on kuin yrittäisi ottaa aina ne emakon synnyttämät (synti)porsaat kiinni ja pitää aitauksessa – ja antaa samalla sen vanhan emakon (ihmisen oma vanha luonto) olla rauhassa, joka niitä porsaita tuottaa. Ihmisten tekemät syntilistat menevät pieleen siksikin, että Jumala on itse asettanut ylpeyden ja pahat ajatukset murhan kanssa samaan listaan.

Sen vanhan luonnon eli, "aatun", ainoa oikea paikka on olla Jeesuksen kanssa ristiinnaulittuna.

Room. 8:13-14. *Jos elätte luontonne mukaan, te kuollette, mutta jos Hengen avulla kuoletatte syntiset tekonne, te saatte elää. Kaikki, joita Jumalan Henki johtaa, ovat Jumalan lapsia.*

Room. 6:6-19. *Tiedämme, että vanha minämme on yhdessä hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta tämä syntinen ruumis menettäisi valtansa emmekä enää olisi synnin orjia. ... Miten siis on? Saammeko tehdä syntiä, koska emme elä lain vaan armon alaisina? Emme toki! Tehän tiedätte, että jos antaudutte orjina tottelemaan jotakuta, olette juuri sen orjia, jota tottellette. Te joko palvelette syntiä, mikä johtaa kuolemantuomioon, tai olette kuuliaisia Jumalalle, mikä johtaa vapauttavaan tuomioon. ... - käytän yksinkertaista kieltä, jotta voisitte ymmärtää minua. Ennen te annoitte itsenne saastaisuuden ja*

pahuuden palvelukseen ja saitte aikaan pahuutta. Antautukaa nyt palvelemaan Jumalan tahtoa, niin hän pyhittää teidät.

Ellei tunne toista, ylpeyttä on vaikea erottaa ujoudesta tai alamittaisuuden tunteesta, jotka myös saavat ihmisen erottautumaan muista. Tästä on esimerkkinä Jeesuksen kertomus, jossa kaksi miestä erottautui tarkoituksellisesti muista;

Luuk. 18:10-14. "Kaksi miestä meni temppeliin rukoilemaan. Toinen oli fariseus, toinen publikaani. Fariseus asettui paikalleen seisomaan ja rukoili itseksensä: 'Jumala, minä kiitän sinua, etten ole sellainen kuin muut ihmiset, rosvot, huijarit, huorintekijät tai vaikkapa tuo publikaani. Minä paastoan kahdesti viikossa ja maksan kymmenykset kaikesta, siitäkkin mitä ostan.' Publikaani seiso i taempana. Hän ei tohtinut edes kohottaa katsettaan taivasta kohti vaan löi rintaansa ja sanoi: 'Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!' "Minä (Jeesus) sanon teille: hän lähti kotiinsa vanhurskaana, tuo toinen ei. Jokainen, joka itsensä korottaa, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan."

Fariseus oli syrjässä, koska hän omasta mielestään oli niin hyvä (ei halunnut saastua muista). Publikaani oli syrjässä, koska hän omasta mielestään ei ollut kelvollinen (ei halunnut saastuttaa muita).